KULTUURIMINISTEERIUM

Hr Jüri Kõrge
Peakontrolör

02.07.2004 nr 2-7.1-TR/04/958
11 .08.2004 nr 1.5-2/2960

Lugupeetud härra Kõrge

Edastame Teile Kultuuriministeeriumi poolt rakendatavad abinõud Riigikontrolli poolt tehtud ettepanekute suhtes, vastavalt Teie poolt saadetud "Eesti Filmi Sihtasutuse majandustegevus" aruande eelnõule.

- 2004. aasta sügiseks valmib Filmikultuuri seaduse eelnõu, kus nähakse ette riikliku filmikunsti toetamise üldised eesmärgid, alused, kriteeriumid ja allikad.
- Oleme seisukohal, et filmikunstile mitmest allikast rahataotlemise ja maksmise mehhanism tagab laiapõhjalise otsustamise võimaluse. Samas on rahvusvahelistest fondidest toetuse taotlemisel üheks hindamiskriteeriumiks riigipoolne finantseerimine ja teiste huvirühmade olemasolu.
- Vastavalt ministri 03.08.2004.a. käskkirjale nr 140 "Eesti Filmi Sihtasutuse nõukogu liikmete tagasikutsumine ja uute liikmete nimetamine" on tehtud muudatused sihtasutuse nõukogu koosseisus.
- Leiame, et vabade rahaliste vahendite jääk tagab EFSi struktuuriosaks oleva Media Desk Eesti finantseerimise aasta esimesel poolel, kuna Euroopa Komisjoni poolne finantseerimine toimub alles aasta teisel poolel pärast eelmise aasta aruande ning eelarve kinnitamist. Samas peab ministeerium otstarbekaks piirata vabade vahendite osa kuni 10% EFS kogueelarvest.
- Alustame EFSi põhikirja muudatusega, millega arvatakse laenu andmise põhimõtted välja.
- Teeme EFSi nõukogule ettepaneku vaadata läbi AS Tallinnfilm varade müügiga seonduvad tehingud ja anda hinnang nende otstarbekusele.

Lugupidamisega

Toivo Maimets
Haridus- ja teadusminister
kultuuriministri ülesannetes

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 13.08.04 Reg nr 2-7.1-TR/04/958-2

Koopia: Eesti Filmi Sihtasutus
Ingrid Rooväli 628 2204

Suur-Karja 23
15076 TALLINN
Reg. kood: 70000941

tel. 628 2250
faks 628 2200
e-mail: min@kul.ee

a/a 10052003507001
Eesti Ühispank
kood 401

EESTI FILMI SIHTASUTUS
ESTONIAN FILM FOUNDATION

Hr Jüri Kõrge
Peakontrolör
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 Tallinn

4. august 2004

Eesti Filmi Sihtasutuse majandustegevuse audit

Lugupeetud hr Kõrge

Koos selle kaaskirjaga saadame teile Eesti Filmi Sihtasutuse (EFS) vastused Riigikontrolli poolt teostatud EFSi majandustegevuse auditile.

Vastused on liigendatud kahte osasse:

1. EFSi nõukogu ja juhatuse poolt rakendatavad abinõud vastavalt Riigikontrolli poolt tehtud ettepanekutele

2. Sisulised ja faktilised kommentaarid auditi tekstiosale

Palume Teid käsitleda kogu alljärgnevat teksti EFSi ametliku vastusena ning lisada see auditi lõppdokumendile.

Lugupidamisega,

Martin Aadamsoo
Peadirektor

Lisa: EFSi rakendatavad abinõud, EFSi kommentaarid auditi tekstile

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 09.08.04 Reg nr 2-7.1-TR/04959

Vana-Viru 3
10111 TALLINN
ESTONIA
Reg. nr. 90000357

Tel +372 627 6060
Faks +372 627 6061
E-mail: film@efsa.ee
http://www.efsa.ee

EESTI ÜHISPANK
kood 401
a/a 10052004336006

Vastused Riigikontrolli kontrollaruandele Eesti Filmi Sihtasutuse (EFS) majandustegevuse kohta

1. Rakendatavad abinõud

Ettepanekud sihtasutuse nõukogule

Ettepanek
Kaaluda sihtasutuse eelmiste perioodide vaba jäägi hoidmise vajalikkust ning määrata selle lubatud suurus.

Rakendatav abinõu
EFSi nõukogu peab filmitootmisprotsessi pikaajalisusest tulenevalt vajalikuks maailmapraktikas tavalise vabade rahaliste vahendite hoidmist, mis väldib tõrkeid filmitootmise rahastamises juhul, kui riigieelarvelised eraldused EFSile laekuvad aeglasemalt kui toetust saanud filmide tootmisplaanis ettenähtud rahavoogude ajakava.

Samuti tagab vabade rahaliste vahendite jääk EFSi struktuuriosaks oleva Media Desk Eesti finantseerimise aasta esimesel poolel, kuna Euroopa Komisjoni poolne finantseerimine toimub alles aasta teisel poolel pärast eelmise aasta aruande ning eelarve kinnitamist.

Nõukogu peab otstarbekaks oma otsusega piirata vabade rahaliste vahendite osa kuni 10% EFSi kogueelarvest.

Ettepanek
Planeerida sihtasutuse eelarvesse omatulud ning näidata kogu eelmiste perioodide jääk.

Rakendatav abinõu
EFSi nõukogu peab otstarbekaks planeerida iga-aastasesse eelarvesse konservatiivselt hinnatud intressitulu, mis laekub EFSi kontodel olevatelt summadelt.

Nõukogu peab samuti otstarbekaks kogu eelmiste perioodide jäägi kajastamist EFSi eelarve lisana, kus on ära toodud ka jääkide planeeritav sihtotstarve (Media Desk Eesti tegevuskulud, varem eraldatud toetuste välja maksmata osad, toetuste stabiilset väljamaksmist tagav varu jmt).

Ettepanek
Täiendada toetuste eraldamise põhimäärust nii, et see sätestaks ka ekspertide valiku kriteeriumid ja ekspertiisinõuded.

Rakendatav abinõu
2004 aasta jooksul on kavas vastu võtta EFSi toetuste eraldamise põhimääruse uus redaktsioon, mille koostamisel kaalutakse võimalust arvestada ekspertide valiku üldiste kriteeriumite täpsustamist tekstis.

EFSi nõukogu ei pea võimalikuks lisada põhimääruse teksti ekspertiisinõuete täpseid parameetreid, kuna ekspertiiside tehnilised nõuded varieeruvad väga suurel määral sõltuvalt sellest, millistele toetustaotlustele neid teostatakse.

Ettepanek
Vaadata läbi toetuste eraldamise põhimõtted ning nõuda juhatuselt nendest kinnipidamist.

Rakendatav abinõu
2004 aasta jooksul on kavas vastu võtta EFSi toetuste eraldamise põhimääruse uus redaktsioon, milles on võimalik täpsustada toetuste eraldamise põhimõtteid. Nõukogu peab vajalikuks jätta endale võimalus volitada EFSi juhatust tegema erandeid põhimääruses sätestatud toetuste väljamaksmise korras, kui see on vajalik konkreetse filmiprojekti edukaks lõpuleviimiseks tagamaks avaliku raha otstarbekat kasutamist ja seadmata seejuures ebavõrdsesse olukorda teisi toetusesaajaid.

Ettepanek
Kinnitada erinevatele ekspertiisiliikidele kindlad tasumäärad ning tagada järelvalve nende täitmise üle.

Rakendatav abinõu
Nõukogu peab vajalikuks kehtestada iga toetusliigi ekspertiisitasude maksimummäärad, jättes juhatusele võimaluse maksta kokkuhoiu eesmärgil välja vähendatud tasusid, kui teostatavate ekspertiiside maht on väiksem või keerulisuse aste seda õigustab.

Ettepanek

Täiendada ja täpsustada regulatsiooni, mis sätestaks toetuse määramise otsustamise nõukogus juhtudel, kui toetust taotlevad filmitegijad, kes on seotud juhatuse endiste liikmetega.

Rakendatav abinõu
EFSi juhatus on esitanud taotlused, mis on seotud EFSi juhatuse endiste liikmetega, aruteluks EFSi nõukogule, kes on kaalunud võimalikku huvide konflikti. Seni on nõukogu kõikide taotluste puhul leidnud, et huvide konflikt puudub. Nõukogu peab vajalikuks seni toiminud korra kirjalikku fikseerimist.

Ettepanek
Kinnitada vaba raha paigutamise täpne kord ning näha ette piirmäär, millest alates otsustab nõukogu rahapaigutuse üle.

Rakendatav abinõu
16. detsembril 2003 võttis EFSi nõukogu vastu otsuse vabade rahaliste vahendite paigutamise korra kohta. Nõukogu peab vajalikuks täiendada seda korda piirmääraga raha paigutamise osas, mida ületavate summade puhul läheb otsustusõigus EFSi nõukogu pädevusse.

Ettepanek
Anda AS Tallinnfilm nõukogule suunis, et need võtaks kasutusel meetmed mittetähtaegselt tagasimakstud laenudelt viivise sissenõudmiseks.

Rakendatav abinõu
EFSi nõukogu annab AS Tallinnfilmi nõukogu kaudu AS Tallinnfilmi juhatusele suunise pidada võlgnikega aktiivseid läbirääkimisi viiviste sissenõudmiseks, pidades seejuures esmase eesmärgina silmas laenude põhiosa tagasilaekumist. AS Tallinnfilm on juba võtnud kasutusele meetmed ühe laenu viiviste ja teise laenu põhiosa tagasimaksmise tagamiseks.

Ettepanekud sihtasutuse juhatusele

Ettepanek
Koostada ekspertiiside tellimise, nende läbivaatamise ning otsustusprotsessi ühtsed protseduurireeglid

Rakendatav abinõu
EFSi juhatus vormistab kirjalikult erinevate toetusliikide ekspertidele esitatavad valikukriteeriumid. Toetustaotluste läbivaatamise üldised kriteeriumid ja protseduurid on kirjeldatud EFSi põhimääruses, mille uus redaktsioon võetakse vastu 2004 aasta jooksul. Kõigile ekspertiiside teostamise protseduuridele esitatavad nõuded tuginevad põhimääruse sätetele.

Ettepanek
Töötada välja toetuste eraldamise uus kord, mille nõuete täitmist rangelt jälgitakse.

Rakendatav abinõu
Toetuste eraldamise uus kord töötatakse välja 2004 aasta jooksul koostöös filmiloojatega ja filmitootmisfirmadega.

EFSi juhatus peab vajalikus säilitada õigus teha EFSi nõukogu volitusel erandeid põhimääruses sätestatud toetuste väljamaksmise korras, kui see on vajalik konkreetse

filmiprojekti edukaks lõpuleviimiseks, tagamaks avaliku raha otstarbekat kasutamist ja seadmata seejuures ebavõrdsesse olukorda teisi toetusesaajaid.

Ettepanek
Tagada kõigi filmitootmisettevõtete võrdne kohtlemine ning kehtestada selleks eksperthinnangute tellimise ühtsed reeglid.

Rakendatav abinõu
EFSi juhatus peab vajalikuks täpsustada toetuste eraldamise põhimääruses rahastamise allikaid, mida saab lugeda tootjapoolseks omafinantseeringuks.

EFSi toetuste eraldamise põhimäärus kirjeldab taotluste läbivaatamise ja otsuste langetamise korra. Eksperthinnangud on selle kohaselt ainult üks mitmest otsustuskriteeriumist. Juhatus peab otstarbekaks määratleda täpsemalt ekspertide valiku nõuded.

EFSi juhatus leiab, et avaliku raha jagajana on EFSi kohuseks esmajärjekorras jälgida selle eraldamisel riigi poolt sõnastatud eesmärkide saavutamist. Seetõttu on juhatus veendunud, et erijuhtudel tehtud erandid toetuste väljamaksmisel on olnud põhjendatud, sest need on olnud tingitud vajadusest konkreetsed filmiprojektid edukalt lõpuni viia ilma, et see oleks seejuures kahjustanud teiste toetusesaajate huve. Erapooletuse tagamiseks on otstarbekas kinnitada taolised erandid EFSi nõukogu poolt.

Ettepanek
Vaadata üle raamatupidamise sise-eeskirjad ning kirjeldada filmikoopiate arvestuse erijuhtu.

Rakendatav abinõu
EFSi juhatus täiendab raamatupidamise sise-eeskirju filmikoopiate arvestuse erijuhuga.

2. Sisulised ja faktilised kommentaarid auditi tekstiosale

Lk 2
Filmiprojektile "Sigade revolutsioon" tehtud viimase toetusosa väljamakse oli tingimuslik. EFSi ja tootjafirma fikseerisid dokumentaalselt, et kui EFS toetuse kasutamise lõpparuannet ei kinnita, siis maksab tootja saadud 50% toetuse viimasest osast tagasi. Tegemist oli rahavoogude liikumise tõrkest tingitud sammuga, kuna Soome-poolne rahastus projektile hilines, ootamine oleks aga avaliku raha eest teostatava filmiprojekti edasi lükanud ja kallimaks muutnud. Väljamakse ei kahjustanud mingil moel ühegi teise toetuse väljamakset ega filmiprojekti elluviimist.

Lk 2-3
Ekspertiisid on üks komponent, mille alusel EFS langetab otsuseid toetustaotluste rahuldamise kohta. EFSi põhikirja ja toetuste eraldamise põhimääruse kohaselt teeb toetusotsused peaekspert ja kinnitab peadirektor. Otsuste delegeerimist ekspertide kogule kasutas EFS kuni 2000. aastani, mille järel mindi üle maailmas enim levinud individuaalse otsustamise süsteemile. Selle põhjuseks oli, et komisjonil põhinev süsteem osutus ebaefektiivseks ja mõjutatavaks. Seetõttu kasutataksegi hetkel eksperthinnanguid ainult soovituslikult, minemata tagasi vana komisjonipõhise otsustussüsteemi juurde.

Ekspertiisitasud sõltuvad igal korral tehtava töö mahust ja keerukusest ning seetõttu ei ole neid fikseeritud. Kõik väljamakstud ekspertiisitasud jäävad siiski töö raskusastmele vastavalt ühte suurusjärku.

Lk 5
Aastatel 1997 – 1999 oli EFS nõukogu esimeheks Priit Pärn, mitte Artur Talvik.

Lk 18
Projekt saab toetust enne kas EFSist või Kultuurkapitalist sõltuvalt sellest, kuhu taotlus on varem sisse antud. Reeglina saab kultuuriministeeriumilt raha taotleda vaid siis, kui eelnev rahastust teistest allikatest on olemas.

Lk 18-19
Uues toetuste eraldamise regulatsioonis, mis võetakse kava kohaselt vastu 2004 aasta jooksul, määratletakse, et produtsent peab informeerima eelarvemuudatusest EFSi niipea, kui muudatuse vajalikkus selgub ja juhul kui muudatuse summa ületab 5 % koondeelarvest.

Filmi "Nimed marmortahvlil" tootmise ja aruandluse ajal kehtis põhimääruse redaktsioon, mis jõustus 1. jaanuaril 2001. Selle kohaselt oli EFSil õigus (mitte kohustus) lõpetada leping ja nõuda toetuse osalist või täielikku tagasimaksmist juhul, kui toetuse saaja muudab ilma mõlemapoolse kokkuleppeta koondeelarvet (punkt 72.1., mitte 68.1 nagu viitab RK audit lk 18 (viide 50). 2003. aastal täiendati samasisulist punkti ja Toetuse eraldamise põhimääruse uues redaktsioonis, mis jõustus 17. märtsist 2003 on kirjas täiendavalt see, millele auditis viitega nr 50 osutatakse:" ...muudab mõlemapoolse kokkuleppeta koondeelarvet, mis muudab filmiprojekti teostamise võimatuks" (punkt 68.1.).

Mõlemast põhimääruse redaktsioonist juhindudes ei olnud EFSil põhjust tagasinõude esitamiseks või rakendada Taska Productionsi suhtes muid sanktsioone. Taska Productions ei olnud rikkunud põhimäärust ega lepingut, filmiprojekt oli teostunud ja osutunud kinodes viimase paarikümne aasta edukaimaks kodumaiseks publikufilmiks.

Lk 19
Ilma esikfilmidele raha andmata jääksid olemata kõik filmidebüüdid ja nii kaotaks rahvuslik filmikunst pikapeale oma järelkasvu.

Lk 19 ("Martin-uudishimulik kassipoeg")
Stsenaariumitoetusotsus tehti 3 kuud pärast Riina Sildose töölt lahkumist ja nagu näitab viide 55, ei olnud ta selle projektiga siis seotud. Arendustoetust samale projektile eraldati 14. novembri otsuse alusel ehk 8 kuud peale Sildose lahkumist ja see juhatuse otsus oli kooskõlastatud EFSi nõukoguga (vt viide 56).

Lk 19 ("Täna öösel me ei maga")
Pärast toetuslepingu sõlmimist jätkub alati töö stsenaariumiga, antud juhul oli selleks aega 3 kuud enne võtete algust ja toetuslepingus olid detailselt kirjeldatud nõuded, mida EFS esitas vahearuannetele.

Lk 20
Kommentaar projekti omafinantseeringule: Lepingu järgi ei ole stuudio In-Ruum omafinantseering kõnealusesse projekti mitte 4,4 %, vaid koos stuudio omapanuse, ETV planeeritud etteostusummaga ja planeeritud sponsortoetusega kokku 51 472 krooni, mis moodustab filmi tootmiseks planeeritud finantseeringu kogusummast 411 472 krooni 12,5 %. Niihästi stuudio hangitud ETV etteost kui ka sponsortoetused loetakse omafinantseeringu osaks, nagu ka stuudio oma tehnika kasutamine jms.

Lk 24
Riigi raamatupidamises kehtiv regulatsioon materiaalse põhivara alampiiri (10 000 krooni) maksumuse osas oli EFSile eelnevatel aastatel kehtetu. Vaatamata sellele oli 1998- 2000. aastatel vastavalt sise-eeskirjadele antud piiriks 10 000 krooni ning lähtuvalt sellest kajastati põhivara ka bilansis.

Väheväärtuslikule varale alampiiri (150 krooni) ei kehtestatud, kuna vastavad objektid (tooted, jne.) kajastati perioodikuluna. Aastainventuuris äratoodud kogused ja soetushinnad käsitlevad perioodi 1998- 2003. Maksumusega üle 10 000 summa väljatoomisel, on summeeritud vastavad numbrid arvestamata komplektides üksikobjektide maksumust .

Filmikoopiate soetamist (ka transport), käsitletakse eraldi projektina alates 2001.a., mida kajastatakse eraldi eelarves. EFS analüüsib olemasolevate filmikoopiate alusel nende tehnilist seisukorda, kestvust jne. Kuna sise-eeskirjad ei keela (üldjuhu 100 000 krooni) ka väiksema soetusmaksumusega objekte kajastama kui põhivara, on 2004. aastast seda kasutatud. Antud suunitlus on antud Rahandusministeeriumi poolt, mis vastab riigiraamatupidamiskohuslasele.

AS Tallinnfilmi varade müügiga seonduv

Müüdud kinnisvara hind

Riigikontrolli akti tabelis 9 on välja toodud Tallinnfilmile kulunud varale määratud müügihinnad ja kinnisavara lepingutejärgsed müügihinnad. Müüdud kinnisvara lepingujärgsed hinnad kokku ületavad määratud turuhinda 200 tuh kr võrra. Kalleimate kinnisvaraobjektide Harju 9 ja Kaupmehe 6 puhul telliti täiendavad hindamisaktid EFSi nõukogu otsuse kohaselt vahetult enne müügitehingute sooritamist. Täiendavat hindamisteenust ei tellitud ostjaid vahendanud kinnisvarabüroost Arco Vara. Hindamised teostas Ober Haus Hindamisteenused OÜ

Harju 9 ostu-müügipakkumised

Parima pakkumise Harju 9 hoonele summas 9,7 milj krooni tegi OÜ ISM MSI. Vastavalt Äriregistrile esitatud aruannetele oli 1998. a äriühingu osakapital 40 000 kr, omakapital 100 397 kr, kasum 65 906 kr, bilansimaht 612 390 kr. 1999. majandusaasta aruannet Äriregistrile esitatud ei ole. 2000. majandusaasta aruande alusel oli 1999. aasta kahjum 167 219 ja firma omakapital –36 822 kr. 2000. aasta lõpuks oli ühingu omakapital –156 933 kr.

Harju 9 asuvale kinnisvarale tegi paremuselt teise ostupakkumise summas 9,5 milj krooni Kinnisvara Privaat Büroo. Pakkumisel ei ole märgitud juriidilise isiku korrektset nimetust ega omandivormi. AS Privaatkinnisvara on pankroti tõttu sundlõpetatud. Äriregistrile esitatud viimane majandusaasta aruanne on 1998. aasta kohta ja aruande alusel on ettevõtte netovara alla äriseadustikus nõutava määra.

OÜ ISM MSI pakkumine on tehtud 01.02.2000 seisuga ja Kinnisvara Privaat Büroo pakkumine 31.01.2000. Majandusaasta aruanded näitavad, et parimad pakkumised teinud äriühingutel puudus vara tagamaks 9,5 milj või 9,7 milj krooni ulatuses tehingu teostamiseks ja Tallinnfilmi poolt valitud ostja oli usaldusväärseim ja paremuselt 3 pakkumise teinud äriühing. Riigikontrolliaruande eelnõus on ära vahetatud OÜ ISM MSI ja Kinnisvara Privaat Büroo pakkumiste hinnad.

Harju 7 ostu-müügitehingu viivisenõue

1,9 miljoni krooni suuruse viivisenõude kohtu kaudu sissenõudmise orienteeruvad kohtukulud võivad ulatuda kuni 795 tuh kroonini. Kohtukulud kuuluvad väljamõistmisele kostjalt hageja kasuks proportsionaalselt väljamõistetud summaga. Riigilõiv kuulub väljamõistmisele kuni 100%, õigusabi kulud hüvitatakse kuni 5% hagi hinnast.

Kohtul on õigus viivist vähendada, kui tasumisele kuuluv viivis on ülemäära suur, võrreldes kreeditori kahjudega.

Harju 7 ostja Igor Kleśtś on Vene Föderatsiooni kodanik ja tema järgmine Eestis viibimise aeg on augusti lõpus 2004. Selleks ajaks on kokku lepitud ka läbirääkimised

Tallinnfilmiga viivisevõla osas. Läbirääkimiste eesmärgiks on mõlemaid pooli rahuldavale kohtuvälisele kokkuleppele jõudmine viiviste suuruse ja tasumise osas.

Helistuudio müük

Tallinnfilmile kuulunud helitehnika müüdi OÜ-le Film Audio 01.12.2000. Müüdavale tehnikale telliti hindamisakt Pro Media OÜ-st. Eksperthinnangu alusel oli müüdava tehnika realiseerimisväärtus 464 000 kr. Tehnika müüdi hinnaga 550 000 kr ja 5 aastase tasumisgraafikuga. Enamus müüdavast varast on soetatud ajavahemikul 1996.a. kuni 1998.a. Eksperthinnang sisaldab märget, et AKAI DD1500 (hind 120 000 kr), DD8 (50 000 kr) ja VMOD- 100 (hind 45 000 kr) ei ole arvatavasti Eestis realiseeritavad oma reaalse maksumusega.

Vastavalt Tallinnfilmi nõukogu protokollile nr 2 30.10.2000 oli helistuudio rendikonkursile laekunud 1 kirjalik ettepanek: OÜ Film Audiolt. Tallinnfilm nõukogu esimeest volitati läbi rääkima OÜ Film Audio, OÜ-ga Orbital Vox ja OÜ-ga Aatomik Stuudiod.